

Патенти – какво, защо, кога и къде да се патентова

Валя Бабалева – държавен експерт, отдел „Експертиза”
дирекция "Изобретения, полезни модели, промишлен дизайн"
Патентно ведомство на Република България

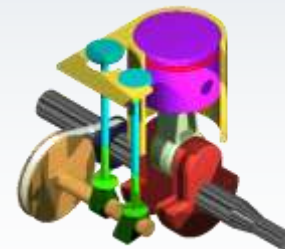

Патентното ведомство на Република България е национален държавен орган за правна закрила на обектите на *индустриалната собственост*.

Деятността на Ведомството е свързана с насърчаване на иновациите, конкурентоспособността, предприемчивостта и икономическия растеж в полза на цялото общество.

Обекти на индустриалната собственост, с които може да се защити една иновация са:

- Изобретения - **патент**;
- Полезни модели – **регистрация**.

ЗНАЧЕНИЕ НА ЗАКРИЛАТА НА ИНОВАЦИЯТА

- Придобиване на **изключително право** върху обекта на индустриална собственост;
- **Монопол**, който включва възможността за забрана на трети лица да използват защитения обект без съгласието на притежателя му;
- **Предимство** в пазарната конкуренция;
- Увеличаване на възможността за **печалба** – по-голям обем продажби, по-високи цени;
- **Приходи** от лицензирането и/или преотстъпването на обекта на ИС на трети лица;
- Разходите от проучване, заявяване и поддържане се считат за дълготраен нематериален актив на предприятието.

ТЕРИТОРИАЛНО ДЕЙСТВИЕ НА ОБЕКТИТЕ НА ИНДУСТРИАЛНА СОБСТВЕНОСТ

Национален патент - изключителното право действа само на територията на Република България;

- **Европейски патент** - издаден по реда на ЕПК от Европейското патентно ведомство.

Има правната сила на национален патент в посочените договарящи страни, след като са изпълнени изискванията за неговото валидизиране.

- Възможност за **международна закрила** по договора за патентно коопериране (РСТ). РСТ дава възможност да се търси закрила на дадено изобретение във всяка от страните – членки на РСТ чрез подаване на една „международна“ заявка.

ИЗОБРЕТЕНИЯ - НАЦИОНАЛНИ ЗАЯВКИ ЗА ПАТЕНТИ

По своята същност изобретението е **техническо решение** на задача, което се отнася до която и да е област на техниката. Задачата може да не е техническа по своя характер, но решението трябва да е техническо.

Правната закрила на патентоспособно изобретение се предоставя с патент, който се издава от Патентно ведомство и удостоверява **изключителното право** на притежателя му върху изобретението.

Обхватът на правна закрила се определя от претенциите. Срокът на действие на патента е **20 години** от датата на подаване на заявката.

ПАТЕНТОСПОСОБНИ ИЗОБРЕТЕНИЯ

Патентоспособни са изобретенията от всички области на техниката, които са

нови,
имат изобретателска стъпка и
са промишлено приложими.

Съгласно Закона за патентите и регистрацията на полезните модели (ЗПРПМ) не се считат за изобретения:

открития, научни теории и математически методи;
резултати от художествено творчество;
планове, правила и методи за интелектуална дейност, за игри или делова дейност и компютърни програми;
представяне на информация.

ПАТЕНТОСПОСОБНИ ИЗОБРЕТЕНИЯ

Не се издават патенти за изобретения, чието търговско използване нарушава общественения ред и добрите нрави, както и за изобретения, които се отнасят до:

- методи за **клонирание** на хора;
- методи за изменение на **генетична идентичност** на човешки зародиш;
- методи за **лечение** на хора или животни, както и методи за **диагностика** на хора или животни;
- сортове **растения** и породи **животни**;
- биологични методи за произвеждане на растения и животни.

ПРОЦЕДУРА ЗА ПАТЕНТОВАНЕ НА ИЗОБРЕТЕНИЕ

За да бъде защитено дадено изобретение с патент на територията на България, се подава заявка в Патентно ведомство, която трябва да съдържа минимум:

- **Заявление** за издаване на патент с наименованието на изобретението, идентификационните данни на заявителя и
- Описание на изобретението, което да разкрива най-малко неговата **техническа същност**.

Описанието на изобретението освен това включва разкритие на предшестващото състояние на техниката, примери за изпълнение, претенции, чертежи и реферат.

ПРОЦЕДУРА ЗА ПАТЕНТОВАНЕ НА ИЗОБРЕТЕНИЕ

Заявката се подлага на експертиза – процедура, която включва:

- Проверка на формалните изисквания
- Предварителна експертиза и експертиза за допустимост на правната закрила
- Публикация на заявката за патент
 - Съдържанието на заявката за патент става част от състоянието на техниката;
 - Временна закрила;
 - Третите лица придобиват правото да възразят.
- Проучване и експертиза по същество
 - доклад от проучване и становище;
 - новост, изобретателска стъпка и промишлена приложимост.

ПРОЦЕДУРА ЗА РЕГИСТРАЦИЯ НА ПОЛЕЗЕН МОДЕЛ

- Правна закрила на полезен модел се предоставя чрез регистрация в Патентното ведомство. Регистрацията има действие по отношение на трети лица **от датата на публикацията** в официалния бюлетин на Патентното ведомство.
- Регистрират се полезни модели, които са **нови**, **промишлено приложими** и имат **изобретателска стъпка**.
- Срок на действие на регистрацията на полезния модел

$$4 + 3 + 3 = 10 \text{ години}$$

ПРОЦЕДУРА ЗА РЕГИСТРАЦИЯ НА ПОЛЕЗЕН МОДЕЛ

Чрез полезния модел се предоставя:

- **по-бърза закрила** - регистрация в рамките на 6 месеца от датата на подаване на заявката;
- **опростена процедура** - не се извършва експертиза по същество;
- **по-евтина правна закрила.**

Правната закрила чрез ПМ е в интерес за малките и средни предприятия (МСП), както и за отделните изобретатели, особено в случаите, когато се касае за изобретения носещи краткосрочни пазарни успехи.

Проучване и експертиза на полезен модел може да се извърши по молба на заявителя / притежателя или на трето лице по време на действието на регистрацията.

ПАРАЛЕЛНИ ЗАЯВКИ

За изобретение, за което е подадена заявка за патент, може да бъде подадена заявка за регистрация на полезен модел, ползваща датата на подаване и претендирания приоритет на заявката за изобретение.

ТРАНСФОРМАЦИЯ

- искане за трансформация на заявката за патент в заявка за регистрация на полезен модел – в определени законови срокове;
- трансформираната заявка запазва датата на подаване и датата на приоритета на първоначално подадената заявка за патент.

ЕВРОПЕЙСКИ ПАТЕНТ

Европейската патентна конвенция е подписана през 1973 г. в Германия, и е в сила от 7-ми октомври 1977 г.

Понастоящем страните - членки на ЕПК са 38.

България е член на ЕПК от 01 юли 2002 г.

Европейският патент се издава от Европейското патентно ведомство, създадено като междуправителствен орган през 1977 г. по силата на ЕПК.

ЕВРОПЕЙСКИ ПАТЕНТ

Заявка за издаване на европейски патент може да бъде подадена:

- директно в Европейското патентно ведомство в Мюнхен или в клоновете му в Хага или Берлин;
- в националните ведомства на страните - членки на ЕПК;
- на един от трите работни езика – английски, немски или френски.

Издаденият европейски патент има правна сила в посочените договарящи страни, след като са изпълнени изискванията за неговото валидизиране - превод на съответния официален език и заплащане на необходимите такси.

ЕВРОПЕЙСКИ ПАТЕНТ - ПРЕДИМСТВА

- възможност заявителят да получи закрила на изобретението си на територията на една или **повече страни**;
- подаване на **една патентна заявка**;
- проучване и експертиза от един орган – ЕПВ;
- значително се намаляват и разходите на заявителите.

Системата гарантира сравнително опростена процедура, възможно най-високо качество на проучване и експертиза на патентните заявки и висока степен на сигурност на издадените патенти.

МЕЖДУНАРОДНА ЗАКРИЛА НА ИЗОБРЕТЕНИЯ

ДОГОВОР ЗА ПАТЕНТНО КООПЕРИРАНЕ

Договорът за патентно коопериране
Patent Cooperation Treaty- РСТ
в сила - 24 януари 1978г.

В него членуват 148 страни.

България е член на РСТ от 21 май 1984 г.

Основна задача на РСТ

Да опрости и направи по-ефективна и икономична патентната система в интерес на потребителите и на патентните ведомства, като се избегне подаването на отделни заявки във всяка страна.

ДОГОВОР ЗА ПАТЕНТНО КООПЕРИРАНЕ

Международна фаза - подаване на една заявка, в едно ведомство, на един език, действаща във всички страни членки;

Международна заявка може да бъде подадена:

- директно в Международното бюро на Световната организация за интелектуална собственост (СОИС) в Женева или
- в едно от т.н. „получаващи ведомства”
- на един от предвидените езици в зависимост от изборния проучвателен орган.

В ПВ на РБ – на български език (в едномесечен срок превод на английски език за ЕПВ или на руски език за РПВ)

ДОГОВОР ЗА ПАТЕНТНО КООПЕРИРАНЕ

При подаването не се посочват страни – посочването е автоматично;

Осигурява се извършването на формална експертиза от едно ведомство;

Международния проучвателен орган подлага всяка заявка на международно проучване, завършващо с доклад и писмено становище, които се изпращат до заявителя и до Международното бюро на СОИС;

Международната заявка и доклада от проучването се публикуват от Международното бюро на 18-ия месец от датата на подаване/датата на приоритета.

ДОГОВОР ЗА ПАТЕНТНО КООПЕРИРАНЕ

Предвидена е и възможност за международна предварителна експертиза и доклад дали заявеното изобретение отговаря на критериите за патентоспособност.

Процедурата съгласно РСТ не завършва с издаването на един патент за разлика от тази при европейска заявка.

Национална фаза - до 30/31-ия месец от приоритетната дата.

Подаване на заявка за патент във всяка от страните, в които се търси патентна закрила, съобразно съответното законодателство.

***БЛАГОДАРЯ ЗА
ВНИМАНИЕТО***

20.05.2014г.

Валя Бабалева
vbabaleva@bpo.bg